

9. detsember 2015

Tõenditepõhine otsustamine eeldab kõrge kvaliteediga andmeid: statistikasse tasub investeerida

Euroopa statistika haldamise nõuandekogu (ESGAB) kutsub oma 2015. aasta aruandes valitsusi üles tagama vajalikud ressursid uute statistiliste vajaduste rahuldamiseks ja eelkõige investeeringute võimaldamiseks statistika edasise arendamiseks. Euroopa statistika haldamise nõuandekogu eesistuja Martti Hetemäki selgitas: „Euroopa Liit on ainulaadne, sest liidu poliitiliste meetmete aluseks on suurel määral statistika. Tuleb tagada Euroopa statistika kvaliteet kõrgete kutsealaste standardite järgimise kaudu kõigis liikmesriikides”.

ELi ja liikmesriikide poliitikas kasutatakse kvantitatiivsete eesmärkide täitmise jälgimiseks üha enam statistilisi näitajaid. Usaldusväärne, sõltumatu ja kvaliteetne ametlik statistika on seega ELi ja liikmesriikide infrastruktuuri oluline element, millesse tuleb pidevalt investeerida. On oluline, et otsuste langetajad eraldaksid Eurostatile ja riiklikele statistikaametitele piisavalt ressursse, et neil oleks võimalik täita oma ülesannet koostada kvaliteetselt statistikat. Statistika koostamise kulude suurem läbipaistvus leevendaks nn parasiitluse probleemi, st olukorda, kus avalikke hüvesid napib, sest nende kasutamine on nende maksumusega võrreldes odav või tasuta. Eurostat ja riikliku statistika koostajad, kes saavad avalike hüvede rahastamiseks vahendeid riigi eelarvest, peavad suutma tõendada oma statistiliste väljundite ja teenustega kaasnevaid kulusid, kasutades eelkõige töhusaid kuluarvestuse süsteeme.

Euroopa statistikasüsteem (ESS) peab tagama kõrge kvaliteediga statistika ja suutma samaaegselt kohanduda ühiskonnas toimuvate kiirete muutustega. Euroopa statistikasüsteem seisab silmitsi andmerekolutsiooniga, mis kätkeb endas ametliku statistika jaoks mitmeid probleeme. Euroopa statistikasüsteem peab näitama teed uute võimaluste leidmisel ja kohandama oma kvaliteediraamistikke. Lisaks eeldab mõnes riigis toimuv regionaliseerumise protsess seda, et vastutus antakse üle piirkondlikele ja kohalikele omavalitsustele. Selliste riikide statistikaametitel peab olema tugev juhtroll ja koordineerimisvõlgitused, et tagada Euroopa statistika tegevusjuhise põhimõtete järgimine.

Tõenditepõhise otsustamise usaldusväärsus põhineb usaldusel ametliku statistika objektiivsuse ja usaldusväärsuse vastu. See, kuidas kasutajad statistika kvaliteeti tajuvad, on ELi liikmesriikides ülimalt oluline. Sellega seoses soovib ESGAB tungivalt, et Kreeka valitsus tegeleks aktiivselt usaldusliku õhkkonna loomisega Kreeka statistikasüsteemi vastu ja püüaks seda alal hoida. Kreeka statistikaameti (ELSTAT) ametialase sõltumatuse tagamine on äärmiselt oluline, et vältida 2000. aasta alguse ja 2009. aasta sündmuste kordumist.

Aruandes jälgitakse ka Eurostati edusamme parandusmeetmete võtmisel, mida soovitati eelmisel aastal toimunud vastastikuse hindamise käigus; samuti leiti, et Eurostat püsib arengukava elluviimisel graafikus. Mis puutub erimeelsusi tekitanud soovitusesse Eurostati peadirektori ja juhtkonna töölevõtmise ja töölt vabastamise kohta, siis selles küsimuses jääb ESGAB siiski oma seisukohale kindlaks¹.

¹ Vt aruande punkt 3.1

Lisateave

2015. aasta aruanne koos lühikese kommenteeritud kokkuvõttega on kättesaadav ESGABi veebisaidil (<http://ec.europa.eu/esgab/>).

Meediatoe kontaktaadress

Kui soovite leppida kokku intervjuud ESGABi eesistuja Martti Hetemäkiga, võtke ühendust ESGABi sekretariaadiga: Heli Lehtimäki (estat-esgab@ec.europa.eu), tel +352 4301-36484.

Mis on ESGAB?

Euroopa statistika haldamise nõuandekogu (ESGAB)² annab sõltumatu ülevaate tegevusjuhise rakendamise kohta. ESGABi töö eesmärk on suurendada Euroopa statistikasüsteemi ametialast sõltumatust, ausameelsust ja vastutust, mis on tegevusjuhise põhielemendid, ning tõsta Euroopa statistika kvaliteeti. ESGABil on seitse liiget. ESGABi ülesandeks on valmistada ette Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitatav aastaaruanne tegevusjuhise rakendamise kohta Eurostati poolt ja Euroopa statistikasüsteemi kohta tervikuna. Samuti annab ESGAB komisjonile (Eurostatile) nõu rakendamist hõlbustavate meetmete kohta.

Euroopa statistika tegevusjuhise

Euroopa statistika tegevusjuhise³ nähakse ette nõuded Euroopa statistika arendamiseks, koostamiseks ja levitamiseks. See tugineb statistika kvaliteeti käsitlevale ühisele määratlusele, mida kasutatakse Euroopa statistikasüsteemis (ESS, koosneb riiklikest statistikaametitest ja Eurostatist). Tegevusjuhise on eneseregulatsiooni vahend, mis sisaldab 15 põhimõtet, mis käsitlevad institutsioonilist keskkonda, milles tegutsevad riiklikud ja ELi ja statistikaasutused, ja Euroopa statistika koostamist ja levitamist. Selle rakendamist toetavad hea tava näitajad, mis on välja töötatud iga põhimõtte kohta.

Euroopa statistikasüsteem⁴ on partnerlus Euroopa Liidu statistikaasutuse (Euroopa Komisjoni (Eurostat)), riiklike statistikaametite ja muude riiklike asutuste vahel, kes vastutavad igas liikmesriigis Euroopa statistika arendamise, koostamise ja levitamise eest.

Vastastikused hindamised

Vastastikused hindamised⁵ on Euroopa statistikasüsteemi strateegia osa tegevusjuhise rakendamiseks. Eesmärk on edendada Euroopa statistikasüsteemi statistikaasutuste ausameelsust, sõltumatust ja vastutust. Vastastikuste hindamiste esimene voor toimus ajavahemikul 2006–2008; teist vooru alustati detsembris 2013 ja see on veel pooleli. Mõlemad voorud hõlmavad kõiki ELi liikmesriike ja EFTA riike. Euroopa statistika haldamise nõuandekogu (ESGAB) korraldas Eurostati vastastikuse hindamise, kasutades riiklike statistikaametite vastastikuste hindamiste jaoks välja töötatud meetodikat, kuid võttes arvesse ka Eurostati eripära.

² <http://ec.europa.eu/esgab/>.

³ <http://ec.europa.eu/eurostat/web/quality/european-statistics-code-of-practice>.

⁴ <http://ec.europa.eu/eurostat/web/european-statistical-system/overview>.

⁵ <http://ec.europa.eu/eurostat/web/quality/peer-reviews>.